

29.10.2

88a → (משנה ג) 89a (אין עניות במקום עשירות)

1. ואם דל הוא ואין ידו משגת ולקח כבש אחד אשם לתנופה לכפר עליו ועשרון סלת אחד בלול בשמן למנחה ולג שמן: ויקרא יד, כא
2. קרא ממזרח עיט מארץ מרחק איש עצתי אף דברתי אף אביאנה יצרתי אף אעשנה: ישעיהו מו, יא
3. והדרך צלח רכב על דבר אמת ועגנה צדק ותורך נוראות ומינד: תהלים מה, ה
4. כפתייהם וקנתם ממנה יהיו כלה מקשה אחת זהב טהור: שמות כה, לו
5. כפר זהב טהור יעשה אתה את כל הפלים האלה: שמות כה, לוט
6. ועשית את נרתיקה שבעה והעלה את נרתיקה והאיר על עבר פניה: ומלקחיה ומחתתיה זהב טהור: שמות כה, לו-לח
7. ונספיהם חצי ההין יהיה לפר ושלישת ההין לאיל ורביעת ההין לכבש יין זאת עלת חדש בחדשו לחדשי השנה: במדבר כה, יד
8. וקדה חמש מאות בשקל הקדש ושמן זית חין: שמות ל, כד
9. ואל בני ישראל תדבר לאמר שמן משחת קדש יהיה זה לי לדתכם: שמות ל, לא
10. באהל מועד מחוץ לפרכת אשר על העדת יערף אתו אהרן ובניו מערב עד בקר לפני ה' חקת עולם לדורתם מאת בני ישראל: שמות כז, כא

I Purpose of various liquid measures:

- a **דביעת**: used to measure waters for purification of מצורע and for measuring oil for נזיר's grain offerings
- i **דבי**'s question: anoint (=sanctify) רביעית; the מצורע is performed outside and נזיר חלת is sanctified at שחיטת השלמים
- 1 **Answer** (ר' חייא): for oil of each of the loaves of כ"ג חביתי כ"ג רבי) praised him with v. 2)
- b **חצי לוג**: used to measure water for סוטה and oil for מצות of תודה
- i **דבי**'s question: why anoint חצי-סוטה waters are already קדוש and לחמי תודה become קדוש at הזבח
- 1 **Answer** (ר' שמעון בר רבי): for מנורה (as per משנה ב') – (נר ישראל – רבי) praised him with v. 2)
- 2 **Tangent** (רבי): if a נר goes out during night, he must clean out both wick and oil (no longer usable) & relight
- (a) **Question** (ר' זריקא): does he add the missing amount of oil or a full לוג?
- (b) **Answer** (ר' ירמיה): must be full; else how could he measure
- (i) **Proposal**: perhaps they have many graduated measures
- (ii) **Rejection**: we have a tradition of 7 measures, no more (ר' זריקא) praised him with v.3)
1. **Confirmation**: explicit ruling of רבי – must replace with a full לוג חצי
- 3 **Tangent** (ר' ששת): the מנורה was made of bendable gold
- (a) **Inference**: he holds that מקשה and ככר (one piece) applies to stems as well as נרות
- (b) **Reasoning**: since he must clean it out (הטבה), if it didn't bend, he couldn't clean it out
- (c) **Challenge**: report that they take נרות off, keep them in מקדש, but wash and dry them out etc.
- (i) **Answer**: ר' ששת was following חכמים, who dissent from above report and aver that it never moved
- (ii) **Note**: "חכמים" is ראב"צ – who reports that there was a gold strip covering נר, used to open and close
- (d) **Note**: this is a מחלוקת תנאים – נרות are also from the ככר זהב – נחמיה; ככר זהב – חכמים: מחלוקת תנאים
- (i) **Basis**: interpretation of v. 5 – חכמים – end of פסוק extends to נרות, tools excluded via אותה
1. **Note**: in this version ר"נ takes position of חכמים (two versions of ר"נ's position)
2. **קמ"ל**: דאב"ע excludes all but מנורה; האלה extends that all of them were made of gold
- a. **Justification**: in spite of v. 6, סד"א since the נר-openings blacken, only a little gold – קמ"ל
- (ii) **All agree**: the tools and appurtenances are not from the ככר זהב
- ii **דבי** infers לוג 1/2 from בשמן בשמן (in re: מצות תודה) – רבוי אחר רבוי – ממעט רבוי
- 1 **Explanation**: didn't need to state שמן at all, we would have applied לוג from other מנחות – קמ"ל
- (a) **And**: 1/2 of that goes to רבוכה, other 1/2 (לוג 1/4) goes to מצות וחלות
- 2 **הל"מ**: the לוג 1/2, along with 1/4 oil for מצות נזיר and 11 days between נדות are דאב"ע
- c **לוג** used to measure oil for all מנחות – even if it is a מנחה of 60 עשרון, must measure out 60 times from לוג
- i **דאב"י**: no matter how big the מנחה, it only gets 1 לוג of oil, per v. 1
- 1 **Note**: ר"נ agrees, interpreting עשרון בלול בלול for its own purpose – that he needs to bring an עשרון
- 2 **חכמים**: who uses עשרון בלול בשמן for "עשרון per לוג 1" – we know he brings an עשרון, parallel to עשירות
- (a) **Counter**: we might have thought that since he is given a "break" as עני, he's exempted from any מנחה
- (b) **Response**: there is no "complete exemption" they use v. 1 to teach that any מנחת נדבה must be at least עשרון
- (i) **ד"א ור"נ**: infer two things from that phrase
- d **כבש** (לוגים 3) רביעית ההין; **איל** (לוגים 4) שלישית ההין; **פר** (לוגים 6) חצי ההין
- i **Note**: all of these are anchored in v. 7; measured against 12 לוג per ההין, per גימטריה of זה (12) – vv. 8-9
- e **מנורה** took 3.5 לוגים, .5 for each נר (use חצי לוג to measure)
- i **Source**: v. 10 – must have enough for evening 'til morning (and only עבודה which may be done at night)
- 1 **Note**: they measured; either from little up until they found 1/2 לוג to be enough – to be thrifty
- (a) **Or**: they measured by putting in a lot and diminishing each night until they found the right amount
- (i) **Reason**: poverty doesn't belong in the מקדש (עשירות)